

Brabants Verenigd
Openbaar Onderwijs

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

SBO Het Zilverlicht

het ^{SBO} **Zilverlicht**

Inhoudsopgave

Vooraf

Inleiding

- Functies schoolondersteuningsprofiel
- Opbouw
- Totstandkoming en relatie met ander schoolbeleid

Hoofdstuk 1 Algemeen

- Visie op Passend Onderwijs
- Algemene gegevens van de school
- Kengetallen leerlingenpopulatie
- Formatie en beschikbare expertise op school

Hoofdstuk 2 Basisondersteuning

- Kwaliteit van het onderwijs
- Ondersteuningsstructuur
- Planmatige werken
- Preventieve en licht curatieve interventies
- Fysieke toegankelijkheid en sociale veiligheid

Hoofdstuk 3 Extra ondersteuning

- Leer-en ontwikkelingsondersteuning
- Fysiek medische ondersteuning
- Sociaal-emotioneel en gedragsondersteuning
- Ondersteuning in de thuissituatie

Hoofdstuk 4 Grenzen en eindconclusie

- Onze grenzen aan ondersteuningsmogelijkheden
- Eindconclusie

Bijlagen

1. Standaarden basisondersteuning
2. Bronnen
3. Aanvragen arrangementen TAC
4. Toeleidingsroutes
5. Procedure Deskundigen Bevoegd gezag (DBG)

Vooraf

1. Inleiding

In het kader van de Wet Passend onderwijs dienen alle basisscholen minimaal eens per 4 jaar een schoolondersteuningsprofiel (SOP) op te stellen. Aangezien we als scholen planmatig en cyclisch werken, laten we dit ondersteuningsprofiel synchroon lopen met de schoolplancyclus. In 2015 wordt het nieuwe schoolplan 2015-2019 opgesteld en het actuele ondersteuningsprofiel maakt daar van deel uit. Gezien de voortdurende ontwikkelingen op het gebied van de leerlingenbegeleiding wordt het profiel jaarlijks geactualiseerd en gepubliceerd.

In het profiel wordt een beeld gegeven van de mogelijkheden en ambities die de school heeft als het gaat om het bieden van onderwijsondersteuning aan leerlingen en hoe deze ondersteuning is georganiseerd. De medezeggenschapsraad heeft adviesrecht op het schoolondersteuningsprofiel. De schoolondersteuningsprofielen van alle scholen binnen ons samenwerkingsverband samen geven een beeld van het aanbod van onderwijsondersteuning in de regio.

2. Functies schoolondersteuningsprofiel

Het schoolondersteuningsprofiel ondersteunt in de eerste plaats het antwoord op de vraag of een school kan voldoen aan de onderwijsbehoefte van een leerling. Op basis van het profiel wordt in algemeenheid duidelijk wat de school wel of niet voor een kind kan betekenen. Het schoolondersteuningsprofiel is daarmee een middel bij de toelating van leerlingen en in de communicatie met ouders. Ten tweede ondersteunt het schoolondersteuningsprofiel het professionaliseringsbeleid van scholen. In dit document staat namelijk beschreven waar de school staat en wat de ontwikkelpunten zijn. Bovendien geeft het ook de ambities van de school weer als het gaat om extra ondersteuningsmogelijkheden. Tot slot is het voor het samenwerkingsverband relevant om te weten in hoeverre scholen voldoen aan het afgesproken niveau van basisondersteuning. Dit document is daarmee ook een belangrijk instrument voor monitoring.

3. Opbouw

Het schoolondersteuningsprofiel bestaat uit vier hoofdstukken:

Hoofdstuk 1 Algemeen

In dit hoofdstuk staan de visie van de school op passend onderwijs, de contactgegevens van de school en de kengetallen van de leerlingenpopulatie. De kengetallen geven een beeld van de omvang van de school en de ervaring die het team heeft met het begeleiden van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Hoofdstuk 2 Basisondersteuning

De basisondersteuning beschrijft het niveau van ondersteuning¹ dat van alle scholen uit het samenwerkingsverband wordt verwacht. De afspraken over de invulling van de basisondersteuning zijn op het niveau van het samenwerkingsverband vastgesteld. In dit hoofdstuk wordt duidelijk waar de school staat en waar ontwikkelpunten liggen met betrekking tot de basisondersteuning. Tevens wordt beschreven op welke manier de expertise en competenties voor de basisondersteuning verder ontwikkeld gaan worden.

Hoofdstuk 3 Extra ondersteuning

De extra ondersteuning beschrijft de ondersteuningsmogelijkheden die verder gaan dan de afspraken die gemaakt zijn over de basisondersteuning. Deze extra ondersteuning wordt omschreven in termen van arrangementen en wordt al dan niet aangeboden in samenwerking met externe partners. Het overzicht aan arrangementen geeft tevens aan wat de school kan bieden voor de andere scholen van het samenwerkingsverband.

Hoofdstuk 4 Grenzen en eindconclusie

In dit hoofdstuk worden de grenzen beschreven van de ondersteuningsmogelijkheden van de school en wordt in de eindconclusie weergegeven wat de school kan bieden aan ondersteuning op korte en lange termijn.

¹ Het samenwerkingsverband PO 30-10 gaat uit van een groeimodel. Afsproken is dat alle scholen vanaf 1 augustus 2016 dienen te voldoen aan de gestelde norm van de basisondersteuning.

4. Totstandkoming en relatie met ander schoolbeleid

Het ondersteuningsprofiel wordt geschreven en geactualiseerd onder verantwoordelijkheid van de directeur van de school. Daarna wordt het profiel besproken in het schoolteam. Vervolgens wordt het voorgelegd ter advisering aan de medezeggenschapsraad (MR) en daarna wordt het ondersteuningsprofiel door het College van Bestuur (CvB) definitief vastgesteld.

Het ondersteuningsprofiel is voor ouders en andere belangstellenden ter inzage beschikbaar via de website van de school. In de schoolgids wordt het profiel samengevat en worden ouders gewezen op de integrale versie op de website.

Het schoolondersteuningsprofiel heeft vele raakvlakken met ander schoolbeleid:

- Het schoolondersteuningsprofiel is een onderdeel van het schoolplan.
- Het formatieplan geeft naast het reguliere groepsonderwijs aan welke extra ondersteuning voor hoeveel uur wordt gegeven.
- Het functiegebouw van de stichting geeft aan welke expertise er in dienst is en de functiemix bepaalt welke specialisten er zijn voor taal, rekenen en/of andere gebieden.
- De benodigde expertise raakt het scholingsplan.
- Hetzelfde geldt wellicht ook specifiek voor lesmaterialen of methoden en mogelijke eisen aan het gebouw.

Hoofdstuk 1 Algemeen

1. Visie op Passend Onderwijs

Wij conformeren ons aan de visie zoals beschreven staat in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband PO 30-10:

De scholen van het samenwerkingsverband 30-10 spreken de intentie uit onderwijs te verzorgen passend bij de ondersteuningsbehoefte, mogelijkheden van leerlingen en zo thuisnabij mogelijk. We willen een zodanig gedifferentieerd onderwijsaanbod creëren dat ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen en onderwijs ontvangt passend bij de ondersteuningsbehoefte. Wanneer het regulier onderwijs, ondanks inzet van (externe) expertise, een specifiek onderwijsaanbod niet kan bieden, dan zal een vorm van speciaal (basis) onderwijs, dat beter aansluit bij de (specifieke) ondersteuningsbehoeften, worden gezocht.

2. Algemene gegevens van onze school

In dit hoofdstuk presenteren we kort de school, de leerlingen en hun belangrijkste onderwijsbehoeften.

Geef een korte beschrijving van uw school

Vooraf: *"SBO Het Zilverlicht is vernoemd naar de schoenmakersplant waarmee je met de bladeren glans brengt op schoenen, wij proberen 'glans' te brengen op de ontwikkeling van kinderen."*

SBO Het Zilverlicht is een school voor speciaal basisonderwijs (SBO) voor kinderen van 4 t/m 13 jaar die om uiteenlopende redenen het moeilijk hebben binnen het basisonderwijs² en die behoefte hebben aan een speciale setting. Op dit moment zitten er circa 160 leerlingen op deze school. De school is ontstaan uit fusie van twee SBO scholen die beiden al zo'n 40 jaar bestaan. De school bevindt zich in Waalwijk en heeft de beschikking over een pas verbouwd schoolgebouw met 12 lokalen, een handenarbeid zaal, gymzaal, aula en kleine speelzaal. Het gebouw is omringd door drie speelplaatsen met veel groen.

We bieden het programma van de basisschool aan op een speciale manier. We proberen speciaal te zijn door kinderen te accepteren zoals ze zijn, hen te stimuleren om zich te ontwikkelen als persoon, dit door hen te ondersteunen in hun onderwijs- en opvoedingsbehoeften en hun talenten uit te breiden en te bevorderen.

Ook op creatief vlak wordt geïnvesteerd in een brede ontwikkeling. Betekenisvol leren en leren door te doen. In de schoolloopbaan op SBO Het Zilverlicht wordt een breed scala aan culturele en creatieve activiteiten aangeboden. Om dit te realiseren zijn we nauw verbonden aan lokale cultuur aanbieders, hebben we een cultuurcoördinator en vakdocent beeldende vorming.

We zijn speciaal door kleinere groepsgrootte en een goede, brede zorgstructuur. Een groot deel van het lesgevend personeel op SBO Het Zilverlicht heeft een speciale onderwijsacte behaald voor het SBO of een Master SEN (of soortgelijke opleiding) afgerond. Binnen de school wordt voortdurend geïnvesteerd in het vergroten van het vakmanschap middels (team) scholing. Hierdoor willen we de expertise vergroten en trachten we antwoord te kunnen blijven geven op de steeds veranderende onderwijsomgeving en de ondersteunings- en onderwijsbehoeften van onze populatie leerlingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de samenwerking met SO cluster 2, 3 en 4. Onze ambitie is om deze samenwerking verder aan te scherpen en zeker richting de mogelijk verbrede toelating stappen te zetten in kennisdeling.

De teamleden worden ondersteund door een multidisciplinair team bestaande uit een psycholoog, een orthopedagoog, IB-ers, een logopedist en een schoolmaatschappelijk werker.

Een goed pedagogisch klimaat is de basis van waaruit wij werken. We proberen zo goed mogelijk rekening te houden met de talenten en mogelijkheden van onze leerlingen en teamleden.

Ons motto is:

"Leer met plezier en ontwikkel je talenten".

² er vindt ook aanmelding plaats vanuit o.a. het MKD, crisisplaatsing en terugplaatsing vanuit SO

We vinden het belangrijk dat kinderen met plezier naar school gaan en benadrukken heel bewust wat goed gaat, een positieve benadering. Duidelijkheid, structuur, voorspelbaarheid van programma en gedrag, veiligheid, regelmaat, herhaling, handelend (ontdekkend) leren, samenwerken, coöperatieve werkvormen, ruimte en respect zijn trefwoorden waar vanuit we werken. Met behulp van een ondersteunend leerlingvolgsysteem, een richtinggevend ontwikkelingsperspectief en duidelijke leer- en ontwikkel- arrangementen proberen we didactisch goed onderwijs aan te bieden. We streven ernaar kinderen te laten uitstromen naar een passend niveau op het reguliere voortgezet onderwijs met als gemiddelde uitstroom VMBO b/k (met LWOO).

Als school besteden we veel aandacht aan de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen en een goede, open samenwerking met ouders is essentieel. Binnen het schoolbeleid is dit een onderdeel van het *full partnership* dat wordt nagestreefd.

De school is alleen toegankelijk voor kinderen die via de Toelaatbaarheids- en AdviesCommissie (T.A.C.) een onderwijsarrangement voor SBO hebben gekregen (een toelaatbaarheidsverklaring). We richten ons op een veelheid van onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en proberen in te spelen op kinderen met een diversiteit aan belemmeringen als gevolg van bijvoorbeeld ADHD, autisme, PDD-NOS, dyscalculie, dyslexie, taalproblematiek, enz..

Aanvankelijk werken we in de groepen met convergente differentiatie (kinderen leren ook van elkaar!) en in de bovenbouw middels divergente differentiatie vanaf een didactische leeftijd van 40.

Schoolgegevens	
Naam school	SBO Het Zilverlicht
BRIN nummer	00KZ
Adres	Rembrandtpark 67
Postcode	5143 GH
Plaats	Waalwijk
Gemeente	Waalwijk
Telefoon	0416-334411
Website	www.sbozilverlicht.nl
Email	info@sbozilverlicht.nl
Naam stichting	Leerrijk!
Website stichting	www.leerrijk.nl
Naam samenwerkingsverband	PO 30-10
Website samenwerkingsverband	www.swvpo3010.nl
Toezichtarrangement Inspectie	SBO Het Zilverlicht heeft een basisarrangement

3. Kengetallen leerlingenpopulatie

Leerling aantallen, gewicht leerlingen en aantal leerlingen met diagnose			
	1 oktober 2014	1 oktober 2013	1 oktober 2012
Aantal leerlingen	152	160	151
Aantal leerlingen met 0.3 gewicht	57	59	55
Aantal leerlingen met 1.2 gewicht	20	19	16
Aantal leerlingen met dyslexieverklaring	26	7	
Aantal gediagnosticeerde leerlingen met dyscalculie	4	4	
Aantal gediagnosticeerde hoogbegaafde leerlingen		0	
Aantal leerlingen met indicatie cluster 1 <i>(Blinde en slechtziende kinderen)</i>	0	0	0
Aantal leerlingen met indicatie cluster 2 <i>(Dove en slechthorende kinderen Kinderen met ernstige spraak- en/of taalmoeilijkheden)</i>	3	7	5
Aantal leerlingen met indicatie cluster 3 <i>(Zeer moeilijk lerende kinderen Kinderen met een lichamelijke handicap Langdurig somatisch zieke kinderen Kinderen met meervoudige beperkingen)</i>	4	10	11
Aantal leerlingen met indicatie cluster 4 <i>(Kinderen met gedrags- en psychiatrische stoornissen)</i>	3	9	10
Aantal aanmeldingen bij het ZAG (ZorgAdviesGroep) Deskundige Bevoegd Gezag (DBG)	0	0	0
Aantal verwijzingen naar SBO	-	-	-
Aantal teruggeplaatste leerlingen vanuit SBO	1	0	-
Aantal verwijzingen naar SO cluster 1	0	0	
Aantal verwijzingen naar SO cluster 2	0	2	
Aantal verwijzingen naar SO cluster 3	1	2	
Aantal verwijzingen naar SO cluster 4	4	0	

Uitstroomgegevens per schooljaar (aantal leerlingen)			
	2013-2014	2012-2013	2011-2012
Praktijkonderwijs	13	7	13
Beroepsgerichte leerwegen vmbo	5	16	9
Gemengde/ theoretische leerweg vmbo	2	1	
Havo			
Havo/Vwo		1	
Vwo			
Voortgezet speciaal onderwijs	2		2
Onbekend / anders	Kader 5	Bl tm kl + lwoo 1 Kl 1 Kl + lwoo 1	Bl tm gl +lwoo 2 Bl tm kl +lwoo 3

4. Formatie en beschikbare expertise

Aantal FTE per 1-8-2014:	20,2374
--------------------------	---------

Aantal teamleden per 1-8-2014:	31
Beschikbare expertise op school:	
- Intern begeleider	1,0
- Onderwijsassistent	0,8
- Vakleerkracht	0,6815
- Taalspecialist	Zie toelichting ³
- Dyslexiespecialist	Zie toelichting
- Rekenspecialist	Zie toelichting
- Gedragsspecialist en Specialist Sociale vaardigheden	0,7522
- Hoogbegaafdheid specialist	Zie toelichting
- Orthopedagoog	0,5333
- Logopedist	1,1764
- Schoolmaatschappelijk werker	0,4638
- School Video Interactie begeleider (SVIB)	0,2319
- Remedial Teacher	0,2319
- Anders, namelijk: Psycholoog Administratief medewerker Conciërge	0,2837 1,0000 0,5790
Toelichting: In de formatie zijn meerdere expertises gekoppeld aan een en de dezelfde persoon. Hierdoor is netto formatie per specialisatie soms lastig weer te geven.	

Hoofdstuk 2 Basisondersteuning

Basisondersteuning is het door het samenwerkingsverband 30-10 afgesproken geheel van preventieve en lichte curatieve interventies, die binnen de onderwijs-ondersteunings-structuur van de school planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau, eventueel in samenwerking met ketenpartners, wordt uitgevoerd. Het is wat van alle basisscholen verwacht wordt op het gebied van passend onderwijs en ondersteuning. Samenwerkingsverband 30-10 sluit hiermee aan op de omschrijvingen van het Referentiekader Passend Onderwijs.

In het Referentiekader Passend Onderwijs worden vijf aspecten van de basisondersteuning onderscheiden:

1. kwaliteit van het onderwijs;
2. ondersteuningsstructuur;
3. planmatige werken;
4. preventieve en licht curatieve interventies;
5. fysieke toegankelijkheid en sociale veiligheid

Elk aspect bestaat uit een aantal indicatoren. In de volgende paragrafen wordt aangegeven hoe de school zichzelf beoordeelt op de verschillende indicatoren.

De antwoordcategorieën zijn: **onvoldoende (O)** – **voldoende (V)** – **goed (G)**

³ Eén van de IB-ers is tevens dyslexie-, dyscalculie-, hoogbegaafdheid-, taal- en rekenspecialist.

1. Kwaliteit van het onderwijs

Criterium voor de kwaliteit van het onderwijs is het landelijk vastgestelde toezichtkader van de onderwijsinspectie waarin een minimumnorm voor basiskwaliteit wordt genoemd: De leerprestaties van de school zijn tenminste voldoende en daarnaast voldoen het onderwijsleerproces en de begeleiding aan de gestelde norm.

	O	V	G
De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie (indicator 9.1)	X		
De school evalueert jaarlijks de resultaten van de kinderen (indicator 9.2)	X		
De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces (indicator 9.3)	X		
De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten (indicator 9.4)		X	
De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces (indicator 9.5)		X	
De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit (indicator 9.6)		X	
De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie (indicator 9.7)		X	

**Indicator 9.1 t/m 9.6 Rapport van bevindingen verificatieonderzoek speciaal basisonderwijs, SBO Het Zilverlicht, locatie Waalwijk, 18-6-2013. Indicator 9.7 Rapport van bevindingen onderzoek naar de kwaliteitsverbetering, SBO Het Zilverlicht, locatie Kaatsheuvel, 13-6-2013.*

Conclusie huidige situatie basiskwaliteit:

Voor veel onderdelen van de kwaliteitszorg geldt, dat deze inmiddels in de steigers zijn gezet. In het schooljaar 2013-2014 is de PDSA-cyclus volledig doorlopen. Belangrijk te vermelden is dat op bestuursniveau de afspraak is gemaakt dat alle scholen voor de kwaliteitszorg gebruik maken van het kwaliteitsinstrument Integraal. De IB-ers en de directie van SBO Het Zilverlicht volgen hiervoor scholing.

Om zicht te krijgen op de leerlingenpopulatie van SBO Het Zilverlicht is in schooljaar 2013-2014 een aantal stappen ondernomen. Als eerste is in schooljaar 2013-2014 een ontwikkelingsperspectief van de school gemaakt. Hierdoor is de schoolpopulatie duidelijk in beeld gebracht, evenals de bevorderende en de belemmerende factoren. Van hieruit is een start gemaakt met het formuleren van wat dit vervolgens concreet van het gedrag van leerkrachten vraagt. Diverse werkgroepen zijn hiermee verder aan de slag gegaan. Ten tweede is door school voor het eerst een digitale ouder- en leerling tevredenheidspeiling gedaan. Ook bij het personeel is een tevredenheidspeiling gedaan. De uitkomsten van de verschillende peilingen worden door middel van een reflectieve dialoog besproken met betrokkenen (er ligt voor de komende jaren wel een ontwikkelwens in de uitbreiding en diepgang van deze gesprekken en de bijbehorende onderzoekende houding).

De leeropbrengsten worden twee keer per jaar geëvalueerd op individueel- en groepsniveau. In het groepsoverzicht worden de leerlingen gerangschikt van hoog naar laag (op basis van laatste Cito-gegevens). Deze gegevens worden vervolgens vergeleken met de ambitie van de school. Indien de resultaten van de groep niet in lijn liggen met de ambitie van de school (te laag zijn), wordt in de groepsbespreking besproken welke activiteiten en interventies ondernomen gaan worden door de leerkracht, om de leerresultaten van de leerlingen te verbeteren. Dit wordt vervolgens genoteerd in het groepsplan.

In 2013-2014 bleek dat het (gezien de specifieke SBO situatie) niet mogelijk was om via Integraal op eenvoudige wijze trendanalyses te maken. Met de publicatie van de PO Raad 'Beter inzicht in opbrengstdata in het speciaal onderwijs' kreeg de school meer zicht op de manier waarop de data toch geanalyseerd konden worden. School heeft hiervoor de schoolopbrengsten per groep en per vakgebied vergeleken met de streefdoelen. De resultaten, conclusies en aanbevelingen zijn weergegeven in het schooljaarverslag.

Door de IB-ers worden de gegevens uit de groepsoverzichten (de behaalde scores bij P20 en P80) overgenomen in een schooloverzicht om trendanalyses te maken op schoolniveau en over verschillende schooljaren. In het groepsplan staat beschreven wat de leerdoelen zijn voor de komende periode en hoe de leerkracht deze doelen denkt te bereiken (methode, methodieken,

differentiatie, etc.). Aan het eind van de periode vindt een evaluatie plaats van de doelen op basis van de methode gebonden toetsen, de Cito-toetsen en de observaties van de leerkracht.

Eén keer per schooljaar meten we of de leeropbrengsten in de school overeenkomstig zijn met de ambitie schoolstandaard. Op grond hiervan nemen we maatregelen die de hele school aangaan en die voor alle groepen gelden. Het was voor onze school lange tijd lastig om ons richting de inspectie te verantwoorden over de eindopbrengsten. In 2013-2014 werd het voor het eerst mogelijk om de resultaten van de schoolverlaters op het gebied van technisch lezen, rekenen/wiskunde en begrijpend lezen te vergelijken met speciale inspectienormen voor SBO scholen. Gemeten over beide locaties bleek dat de school in dit opzicht aan de eisen van de inspectie voldoet.

Middels geplande en ongeplande klassenbezoeken door intern begeleiders, beeldbegeleiders en directie wordt zicht gehouden op het onderwijsleerproces. Ook vinden er klassenbezoeken en observaties plaats door ambulante begeleiders vanuit de verschillende clusterscholen. Door klassenbezoeken van directie en intern begeleiders borgt de school de inmiddels gerealiseerde kwaliteit. Er worden twee kijkwijzers gehanteerd (kijkwijzer directe instructiemodel (IGDI-model) en kijkwijzer klassenmanagement) tijdens de klassenobservaties. Daarnaast worden de SBL-competenties bekeken tijdens een klassenobservatie en besproken tijdens functioneringsgesprekken.

Onze ambities en wijzen waarop wij dit willen realiseren:

Concrete Doelstelling	Plan van aanpak	Evaluatie(planning)
Informereren van ouders over de kwaliteit van het onderwijs.	Ouders worden jaarlijks in een speciale editie van de nieuwsbrief geïnformeerd over diverse aspecten van de kwaliteitszorg op school. Een samenvatting van het schoolondersteuningsprofiel is terug te vinden in de schoolgids.	Aan het eind van het schooljaar worden alle gegevens door IB en zorgteam verzameld.
Meer systematisch uitvoeren van klassenbezoeken door IB-ers.	Twee keer per schooljaar vindt er volgens planning een klassenobservatie plaats door de intern begeleider a.d.h.v. de groepsplannen. Het doel van de observatie is om na te gaan of hetgeen in het groepsplan beschreven staat ook wordt uitgevoerd. De observatie wordt op korte termijn nabesproken met de leerkracht.	Nadat de intern begeleiders alle observaties besproken hebben, wordt in het MT teruggekoppeld waar we nog handelingsverleggen in zijn. Intern begeleiders stellen een plan op om hier handelingsbekwaam in te kunnen worden.
Vervolg tevredenheidspeilingen.	OTL en LTP wordt besproken met MR, ouders en personeel. Ook wordt er een studenten tevredenheidspeiling afgenomen. Concrete actiepunten worden geformuleerd in het schooljaarplan 15-16.	In mei/juni 2015 wordt de peiling gehouden. Gegevens worden geanalyseerd en conclusies worden met elkaar verboden.
Vervolg geven aan de analyse van de tussenopbrengsten en eindopbrengsten schoolbreed.	Vastleggen leerinhoudelijke doelen per vakgebied. Herformuleren protocol leesproblemen en dyslexie en integreren in het groepshandelen. Verbeteren woordenschatonderwijs en strategie gebruik via co-teaching AB-cluster 2. Opnemen Woordenschattoets in Toetskalender.	Werkgroepen, IB en psychologie hebben de opdracht gekregen om voorwaarden te creëren om leerinhoudelijk beter aanbod te kunnen geven.

	Inzetten kwaliteitskaarten School aan Zet ten aanzien van spelling.	
--	---	--

2. Ondersteuningsstructuur en planmatig werken

Het tweede aspect van basisondersteuning is de inrichting van de ondersteuningsstructuur en het derde aspect is planmatig werken. De indicatoren 'Zorg en begeleiding' vanuit het toetsingskader van de onderwijsinspectie vormen hiervoor het uitgangspunt.

	O	V	G
De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de kinderen (indicator 7.1)		X	
De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de kinderen (indicator 8.2)	X		
De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast (geldt voor SBO) (indicator 7.3)		X	
De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes (geldt voor SBO) (indicator 7.4)	X		
De school signaleert vroegtijdig welke kinderen zorg nodig hebben (indicator 8.1)		X	
Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg (indicator 8.2)	X		
De school voert de zorg planmatig uit (indicator 8.3)		X	
De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg (inspectie 8.4)		X	
De school zoekt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingenniveau haar eigen kerntaak overschrijden (indicator 8.5)			X

**Indicator 7.1, 7.2 en 7.3 Rapport van bevindingen verificatieonderzoek speciaal basisonderwijs, SBO Het Zilverlicht, locatie Waalwijk, 18-6-2013. Indicator 8.1 t/m 8.4 Rapport van bevindingen onderzoek naar de kwaliteitsverbetering, SBO Het Zilverlicht, locatie Kaatsheuvel, 13-6-2013. Indicator 8.5 is niet meegenomen in het inspectierapport van beide locaties en is op basis van eigen inzicht gescoord.*

Voor *planmatig werken* moet in ons samenwerkingsverband ook voldaan worden aan de volgende aspecten:

	O	V	G
De leraren brengen de ondersteuningsbehoeften van leerlingen in kaart		X	
De leraren stellen op basis van alle gegevens groepsplannen op		X	
De leraren voeren de groepsplannen systematisch uit		X	
Groepsplannen worden aangepast o.b.v. de toets gegevens, observaties en evaluaties		X	
Indien de school handelingsverleggen is, maakt men gebruik van de bovenschoolse voorzieningen		X	

Voor de *ondersteuningsstructuur* geldt dat voldaan moet worden aan de volgende voorwaarden:

	O	V	G
De school heeft een multidisciplinair samengesteld zorg- en ondersteuningsteam			X
Voor het inzetten van extra ondersteuning op school is bespreking van de leerling in het zorg-/ondersteuningsteam een voorwaarde			X
Het zorg-/ondersteuningsteam komt ten minste driemaal per jaar bij elkaar			X
Ouders worden altijd actief betrokken bij een aanmelding; zij krijgen vooraf informatie Over wat het zorg-/ondersteuningsteam is en kan doen		X	
Externe zorgpartners maken onderdeel uit van het zorg-/ ondersteuningsteam		X	

Conclusie huidige situatie ondersteuningsstructuur en planmatig werken:

SBO Het Zilverlicht beschikt over een compleet pakket aan instrumenten en vastgestelde procedures waarmee zij de ontwikkeling van leerlingen kan volgen. Daartoe behoren onder meer Zien maar ook de methode gebonden toetsen en de nieuwste versies van het Cito leerlingvolgsysteem (SBO versie). In leerlingbesprekingen wordt de ontwikkeling van de leerlingen frequent besproken.

Voor elke leerling wordt door de intern begeleider bij plaatsing een OPP opgesteld. Het vormt een

vast onderdeel binnen het intakeprotocol. Het OPP van de nieuwe leerling wordt vervolgens besproken in het zorgteam in aanwezigheid van de groepsleerkracht. Het document dat hiervoor gebruikt wordt, is het OPP leerling formulier en is op het centrale netwerk terug te vinden. Twee maal per jaar, aansluitend aan de groepsbespreking van februari en juni, worden alle leerlingen besproken aan de hand van het gestelde ontwikkelingsperspectief (OPP).

Er wordt op school cyclisch gewerkt via het model van handelingsgericht werken. Deze cyclus wordt op school twee maal per jaar doorlopen. Twee keer per jaar wordt voor elk vakgebied een groepsoverzicht en een groepsplan gemaakt. Er zijn twee intern begeleiders op school die de leerkrachten ondersteunen bij het doorlopen van de cyclus via groepsbesprekingen en leerling besprekingen. Er zijn diverse contacten met ketenpartners (zie Hoofdstuk 3 Extra ondersteuning) die ingezet worden wanneer dit voor leerlingen nodig is.

Er vindt een transfer plaats van het OPP naar het groepsoverzicht en het groepsplan en vervolgens weer naar de week- en dag planning.

Onze ambities en wijzen waarop wij dit willen realiseren:

<i>Concrete Doelstelling</i>	<i>Plan van aanpak</i>	<i>Evaluatie(planning)</i>
Leraren analyseren de beschikbare leerresultaten van de leerlingen goed en maken hiervan op een goede manier gebruik bij de indeling in groepjes.	Na de toetsweek worden de resultaten van de methode gebonden- en niet methodebonden toetsen geëvalueerd waarbij wordt meegenomen wat het aanbod was en of dit gestelde doel behaald is.	Tijdens de groepsbespreking bekijken leerkracht en intern begeleider de leerresultaten en bespreken zij samen ook andere opvallendheden. Deze informatie wordt gebruikt om nieuwe groepsplannen te maken.
Bij stagnatie wordt de oorzaak geanalyseerd.	Tegenvallende resultaten of stagnatie met betrekking tot sociaal emotionele ontwikkeling worden met de intern begeleider besproken en er wordt een plan van aanpak gemaakt. Mocht er meer nodig zijn dat kan de leerling als casus in het zorgteam worden besproken.	Wanneer er een speciale aanpak wordt vastgesteld wordt deze geëvalueerd tijdens de groepsbespreking of wordt de leerling maandelijks op de agenda van de zorgteam geplaatst.
De leraren weten dat zij als eerste verantwoordelijk zijn in het geven van extra aandacht aan zorgleerlingen.	Naast het bepalen van het lesaanbod op groepsniveau wordt tijdens het maken van het groepsoverzicht en groepsplan (per vakgebied) bepaald of een leerling in het verdiept aanbod, basisaanbod of intensieve aanbod wordt geplaatst. Er wordt bekeken wat de leerling naast het basisaanbod nog meer nodig heeft aan materialen of aanpassingen van de lesstof.	Na de toetsweek wordt het groepsplan geëvalueerd en wordt er ook met behulp van de nieuwe scores een groepsoverzicht en later een groepsplan opgesteld.
Het bijstellen van ontwikkelingsperspectieven verloopt met voldoende onderbouwing.	Per half jaar wordt bekeken of een leerling voldoende vooruitgang boekt. Er wordt	Tijdens de groepsbespreking wordt dit samen met de IB-er bekeken. Tegenvallende resultaten zowel, didactisch als sociaal emotioneel

	geëvalueerd met behulp van de methodegeboden en niet methode gebonden toetsen. Daarnaast wordt gekeken naar het aanbod en de aanpassingen die er zijn gedaan. Er wordt bekeken of een leerling binnen, onder of boven de DLE range heeft gescoord.	(of een combinatie hiervan) worden besproken in het zorgteam.
Versterken van de leerkrachtvaardigheden bij de transfer van papier naar praktijk.	Vanuit de beeldbegeleiders (SVIB) en in de IB-ers wordt structureel gecoacht op de vertaling van papier naar praktijk.	Binnen het (zorg)team worden afspraken gemaakt m.b.t. de planning van klassenbezoeken en het opstellen van kijkwijzers. Dit wordt tevens meegenomen in de gesprekscyclus welke door de directie wordt uitgevoerd.

3. Preventieve en licht curatieve interventies

Onder preventie verstaan we de basisondersteuning voor alle leerlingen die er op gericht is om tijdig leerproblemen en opgroei- en opvoedproblemen te signaleren. Vroegtijdige signalering vereist de aanwezigheid van diagnostische expertise en kan al dan niet in samenwerking met ketenpartners worden georganiseerd. Ook de zorg voor een veilig schoolklimaat (zowel voor leerlingen als medewerkers) maakt deel uit van de basisondersteuning.

Hieronder de kenmerken met de indicatoren hierbij.

<i>Een aanbod voor leerlingen met dyslexie en dyscalculie (conform de protocollen)</i>	O	V	G
De leraren signaleren dyslectische leerlingen en leerlingen met leesproblemen tijdig	X		
De leraren bieden dyslectische leerlingen en leerlingen met leesproblemen ondersteunende middelen en aanpakken		X	
De leraren gebruiken beschikbare toetsen die goed toegankelijk zijn voor dyslectische leerlingen		X	
De leraren hanteren het dyslexieprotocol en/of de afspraken die in de school zijn gemaakt	X		
De leraren signaleren leerlingen met dyscalculie en leerlingen met rekenproblemen		X	
De leraren bieden leerlingen met dyscalculie en leerlingen met rekenproblemen ondersteunende middelen en aanpakken		X	
De leraren hanteren het dyscalculieprotocol en/of de afspraken die in de school zijn gemaakt	X		

<i>Onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie. De begrenzing van ondersteuning voor leerlingen op basis van IQ alleen wordt vermeden</i>	O	V	G
Het is voor alle leraren binnen de school duidelijk welke kinderen binnen een bepaalde doelgroep horen		X	
De school heeft in grote lijnen het aanbod voor deze leerlingen geformuleerd		X	
De school beschikt over een afgestemd en samenhangend aanbod voor leerlingen met meer of minder dan gemiddelde intelligentie (PRO lijn)	X		
De leraren zijn vaardig het aanbod van deze leerlingen uit te voeren		X	
De school werkt met ontwikkelingsperspectieven voor doelgroep leerlingen		X	

<i>De ontwikkelingsperspectieven (OPP) op school hebben ten eerste een vaste structuur en procedure</i>	O	V	G
De school werkt met een vast format voor de ontwikkelingsperspectieven en hanteert een vaste procedure			X
Het ontwikkelingsperspectief zit in het (digitaal) leerlingendossier			X
Het ontwikkelingsperspectief heeft zoveel mogelijk een integraal karakter (één-			X

leerling-één-plan)			
Er is duidelijk beschreven wat onder 'doelgroep leerlingen' wordt verstaan		X	

Conclusie huidige situatie preventieve en licht curatieve interventies:

De school beschikt voor alle leerlingen over een actueel ontwikkelingsperspectief, dat voldoet aan de eisen. In dit perspectief zijn door de school tussendoelen vastgelegd, die moeten leiden naar de didactische doelen aan het einde van de basisschoolperiode. Met het bepalen van de leerinhouden, om deze doelen te behalen, is de school nog volop bezig. In het schooljaar 2013-2014 hebben er twee gesprekken plaatsgevonden omtrent het bepalen van de leerinhouden per half jaar. Voor het gehele taalonderwijs (technisch lezen, begrijpend lezen en spelling) is een gesprek geweest tussen de intern begeleiders van SBO Het Zilverlicht en Cees Hereijgens (taalspecialist). In dit gesprek is besproken wat reëel verwacht mag worden van leerlingen in het speciaal basisonderwijs op de verschillende taalvakken. Het gaat hier vooral om het expliciteren van de leerstofinhoudelijke doelen. Leerkrachten weten impliciet wat het aanbod moet zijn, het is alleen nog te weinig expliciet en nauwkeurig.

Voor het rekenaanbod is eveneens externe expertise ingewonnen. Er is hierbij een gesprek geweest met Arlette Buter (rekenspecialist).

In het schooljaar 2013-2014 is een start gemaakt met het opzetten van een PRO-leerlijn voor het vakgebied rekenen. Dit is nog geen werkende praktijk en samenwerking met CI 3 ZML is wenselijk. Met het oog op de verbrede instroom van SBO+ leerlingen in het SBO is het per definitie noodzakelijk om op SWV niveau een gezamenlijke visie op te stellen aangaande deze instroom van en het aanbod voor deze leerlingen. Intensivering van de samenwerking met de clusterscholen (CI2, CL3 ZML en LG en CL4) staat op de ontwikkelagenda en verdient onze aandacht.

Hierbij moet ook in overleg met de S(B)O partners, de besturen en het SWV worden nagedacht over criteria m.b.t. TLV voor deze + leerlingen. Op die manier kan de TAC voldoende toegerust worden in de arrangementstoekenning en worden de SBO scholen in staat gesteld om hun onderwijskundige en opvoedkundige opdrachten te vervullen.

Op SBO Het Zilverlicht is een onderwijsplan opgesteld dat fungeert als ruggengraat van de school. Binnen een duidelijk theoretisch kader wordt verantwoording afgelegd over de didactische en pedagogische aanpak op school. Dit stuk is ter inzage op school aanwezig.

Onze ambities en wijzen waarop wij dit willen realiseren:

Concrete Doelstelling	Plan van aanpak	Evaluatie(planning)
In het schooljaar 2014-2015 wordt er voor de vakgebieden spelling, technisch lezen, begrijpend lezen en rekenen-wiskunde vastgelegd welke leerinhoudelijke doelen per half jaar, per groep behaald moeten worden binnen het basisarrangement. Dit is herkenbaar in de week- en dag planning.	Op basis van de adviezen, die gegeven zijn in het gesprek met Cees Hereijgens wordt in het schooljaar 2014-2015 door de intern begeleiders planmatig vastgelegd wat het leerstofaanbod per half jaar in elke convergente en divergente groep moet zijn. Dus welke leerdoelen per half jaar behaald moeten worden. Op deze manier is het leerstofaanbod niet leerkrachtafhankelijk, maar planmatig vastgelegd. Ditzelfde geldt voor het vakgebied rekenen-wiskunde, waarvoor een gesprek heeft plaatsgevonden met Arlette Buter. Op basis van deze adviezen zal in het schooljaar 2013-2014 het leerstofaanbod per half jaar voor het vakgebied rekenen vastgelegd worden.	Het leerstofaanbod wordt met behulp van de evaluaties van de groepsplannen bepaald. De aan te bieden leerstof per schooljaar wordt opgenomen in een protocol. Tijdens de studiedagen Zorg en tijdens de teamvergadering (schooljaar 2014-2015) wordt besproken wat de aanpak gaat zijn. Tijdens de teamconferentie in het schooljaar 2015-2016 wordt geëvalueerd of de inhoud van het protocol (de aan te bieden leerstof) klopt met het daadwerkelijke aanbod in de groepen.

<p>Het intensief arrangement (PRO-leerlijn) is voor het vakgebied rekenen vorm gegeven.</p>	<p>Het aanbod is bepaald. De leerlijn groep 3 is vertaald naar een werkmap. Voor de overige groepen moet de werkmap nog verder aangevuld worden. Dit wordt aangestuurd en uitgevoerd door de IB-ers met ondersteuning van stagiaires van UvT (psychologie/ orthopedagogie).</p>	<p>Eind schooljaar 2015-2016 moet het intensieve arrangement vertaald zijn in de werkmappen tot en met groep 8.</p>
<p>In het schooljaar 2014-2015 wordt er een werkgroep basisondersteuning opgesteld. Deze werkgroep zal een protocol opstellen voor het verbeteren van het technisch leesonderwijs en het rekenonderwijs. Tevens wordt in dit protocol opgenomen hoe de signalering plaatsvindt van leerlingen die achterblijven op lees- en/of rekengebied en wat de aanpak wordt als leerlingen achterblijven op lees- en/of rekengebied.</p>	<p>De werkgroep basisondersteuning is gestart in het schooljaar 2014-2015 met als belangrijkste doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het verbeteren van het technisch leesonderwijs; - Het systematisch en eenduidig signaleren van leerlingen met leesproblemen; - Het bieden van een systematische en eenduidige aanpak voor leerlingen waarbij de leesontwikkeling achterblijft. <p>Er is voor gekozen om te starten met het vakgebied technisch lezen, omdat de resultaten op dit vakgebied het zwakst zijn. Daarnaast is technisch lezen een vakgebied, waarbij intelligentie een veel minder grote rol speelt dan bij het vakgebied rekenen.</p> <p>Er zal een protocol worden opgesteld waarin staat hoe in de onderbouw gewerkt wordt aan de leesvoorwaarden, hoe deze systematisch getoetst worden en welke activiteiten ondernomen worden als de leesvoorwaarden onvoldoende op gang komen. Daarnaast wordt in het protocol opgenomen hoe het leesonderwijs in de laagste middenbouwgroep vorm gegeven wordt, hoe dit getoetst wordt en welke acties ondernomen moeten worden, indien de leesontwikkeling onvoldoende op gang komt. Dit geldt eveneens voor de overige groepen. In het protocol wordt vastgelegd hoe de leesontwikkeling getoetst wordt en wanneer welke acties ondernomen moeten worden, zodat een systematische en eenduidige werkwijze ontstaat.</p>	<p>Op de schoolconferentiedag eind schooljaar 2015, zal de werkgroep basisondersteuning aan het team verantwoorden welke acties zijn ondernomen en wat het effect hiervan is.</p>
<p>Aanstellen van een hoogbegaafdheidspecialist, die het team informeert, adviseert en begeleidt bij</p>	<p>In het schooljaar 2014-2015 is er een hoogbegaafdheidspecialist aangesteld op SBO Het Zilverlicht.</p>	<p>Op de teamconferentie van de komende schooljaren wordt besproken welke aanbod er is geweest en wat er komend</p>

<p>het signaleren van (hoog)begaafde leerlingen en bij het vormgeven van een passend leerstofaanbod.</p>	<p>In november 2014 heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen de hoogbegaafdheidspecialist van SBO Het Zilverlicht en de hoogbegaafdheidcoördinatoren van Leerrijk! en Bravoo. In dit gesprek zullen de behoeften van SBO Het Zilverlicht op het gebied van (hoog)begaafdheid geïnventariseerd worden.</p> <p>Gedurende het schooljaar 2014-2015 vinden er een aantal bovenschoolse bijeenkomsten plaats omtrent het thema (hoog)begaafdheid.</p> <p>De hoogbegaafdheidspecialist op SBO Het Zilverlicht zal in het schooljaar 2014-2015 het zorgteam informeren over de rol en inzet van de hoogbegaafdheidcoördinatoren. De intern begeleiders zullen zich specialiseren op het signaleren van (hoog)begaafde leerlingen tijdens klassenobservaties en de leerlingbesprekingen.</p> <p>Dit schooljaar (2014-2015) is er een eerste samenwerking geweest met een hoogbegaafdheid coördinator i.v.m. het bekijken van het leerstofaanbod en het meer passend maken van dat aanbod van een leerling in de middenbouw.</p>	<p>schooljaar aan begeleidingswens is.</p>
<p>Het beter inzetten van onderwijstijd als differentiatiemiddel.</p>	<p>Wanneer uit de toetsgegevens of uit de groepsbespreking blijkt dat leerlingen meer tijd nodig hebben om zich de lesstof beter eigen te maken, moet bekeken worden waar en wat er in het rooster verschoven kan worden zodat ook op de middag extra taal, lezen of rekenen gegeven kan worden.</p>	<p>Tijdens de teamconferentie wordt door de werkgroep basisondersteuning/ IB besproken of er extra lestijd rekenen/lezen/taal heeft plaatsgevonden en wat dit heeft opgeleverd zowel klassikaal als in groepsverband.</p>
<p>Het inzetten van leerstof overstijgende leerlijnen zoals het leren leren en sociaal gedrag.</p>	<p>Er wordt een methode aangeschaft en een werkgroep ingericht om zorg te dragen dat onze leerlingen (binnen hun mogelijkheden) meer zelfstandig worden en een verbeterde taakaanpak krijgen. Reflectievaardigheid (jezelf en de ander leren kennen) is hiervan een onderdeel.</p>	<p>In de werkgroepen, tijdens teamoverleg, tijdens de groepsbespreking op basis van data uit ZIEN en tijdens de conferentiedagen.</p>
<p>Het maken van een plan voor het structureel bespreken van het OPP met de leerlingen van de</p>	<p>Tijdens de oudergesprekken worden de leerlingen van de bovenbouw uitgenodigd en uitgedaagd om deel te nemen aan</p>	<p>Tijdens de zorgteamvergaderingen, tijdens de groepsbesprekingen, en bij de overdracht richting het VO (dit is opgenomen in de SVL</p>

bovenbouw.	dit gesprek en input te geven over hun eigen perspectief.	procedure).
Het verbeteren van het totale taal- en leesonderwijs.	<p>(Begrijpend lezen door Nieuwsbegrip XL en de inzet van AB uit Cl2, aanvankelijk lezen door VLL, technisch lezen door Estafette, taalonderwijs door de methodes Taal op Maat en Spelling op Maat onder begeleiding van de logopedie. Bij de aanvangsgroep wordt door de methode 'fonemisch bewustzijn' en schatkist gewerkt aan de taal en lees ontwikkeling van het jonge kind.</p> <p>Verkennen van mogelijkheden tot clustering TOS kinderen in samenwerking met Cl 2.</p> <p>Door samenwerking met de gemeente Waalwijk middels het thema Taalimpuls voor de kleuters en Waalwijk Taalrijk voor de groepen 5 en 6.</p>	In werkgroepen, tijdens studiedagen omtrent dit thema, tijdens overleg directie – logopedie, tijdens de groepsbespreking, tijdens overleg met AB en Taalimpuls/ 'Waalwijk Taalrijk'.

4. Fysieke toegankelijkheid

Fysieke toegankelijkheid van het schoolgebouw	JA	NEE
De school beschikt over aangepaste werk- en instructieruimtes	X	
De school beschikt over hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben	X	
Het schoolgebouw en de ruimtes zijn rolstoel toegankelijk	X	
De school beschikt over een invalidetoilet	X	
De school heeft voorzieningen voor dove/slechthorende leerlingen		X
De school heeft voorzieningen voor blinde/slechtziende leerlingen		X
De school beschikt over gespreks-, therapie-, verzorgings-, stilte- en time-outruimtes	X	

Conclusie huidige situatie fysieke toegankelijkheid van het gebouw

Bij de vernieuwbouw van de school is geïnvesteerd in functionele aanpassingen, groot onderhoud en een gezond binnenklimaat (benadering Frisse School label B). Een lichte, gezonde en prikkelarme omgeving voor alle gebruikers. Er zijn o.a. een speelzaal, bijschakelruimtes en MiVa gerealiseerd.

De deuren hebben een breedte die rolstoelvriendelijk is.

Met betrekking tot de voorzieningen voor dove/ slechthorende en blinde/ slechtziende leerlingen, is de school hier niet in toegerust.

Er is een verzorgingsruimte en er zijn gym, speel- en gespreksruimten. Stilte- en time-outruimtes zijn niet permanent voorhanden.

Onze ambities en wijzen waarop wij dit willen realiseren:

Concrete Doelstelling	Plan van aanpak	Evaluatie(planning)
Optimaal gebruik van de aanwezige voorzieningen.	In overleg schema's opstellen voor het optimale gebruik van de bijschakelruimtes, de speelzaal, de gymzaal etc.	Tussentijds bij teamoverleg en in de bouwvergaderingen.
Uitvoering geven aan het protocol van de	In elke groep is een time out voorziening gerealiseerd. Zo ook	Tijdens bouwvergaderingen en bij de conferentiedag in juni 2015.

werkgroep SEO m.b.t. time-outplek in de groep en buiten de groep.	binnen de school wanneer een time out plek niet toereikend is.	
Vanuit de RI&E (ARBO) willen we minimaal voldoende scores op fysieke en sociale veiligheidsaspecten.	Jaarlijks worden tevredenheidpeilingen afgenomen en staat de RI&E in de jaarplanning. De data die hier uit voort komt wordt met betrokkenen (bestuur, team, ouders en MR) besproken.	Na tevredenheidspeilingen en na afname van de QuickScan. Is vast onderdeel in de jaarplanning van de school.

5. Sociale veiligheid

<i>Sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van (lichtere) gedragsproblemen</i>	O	V	G
De school hanteert regels voor veiligheid en omgangsvormen			X
De school registreert incidenten die zich voordoen			X
De school heeft een beleid gericht op het voorkomen en aanpakken van incidenten		X	
De school hanteert een pestprotocol			X
De school handelt volgens de wettelijke meldcode			X
De school voert een actief veiligheidsbeleid		X	
De school bevraagt leerlingen en personeel op een structurele wijze naar hun beleving van veiligheid en gebruikt daarvoor een instrument, waardoor vergelijking met een benchmark mogelijk is		X	
De school heeft omschreven welk gedrag wel en niet wordt geaccepteerd			X
De leraren zijn in staat proactief en preventief te reageren op gedragsproblemen			X
De school bepaalt jaarlijks hoe aan de ondersteuning van de sociaal-emotionele ontwikkeling en het verminderen van de gedragsproblemen wordt gewerkt			X
De school evalueert jaarlijks de effecten van deze ondersteuning en aanpak			X
Alle leraren hebben basiskennis en vaardigheden op het gebied van (lichte) sociaal-emotionele en gedragsondersteuning, waaronder stil en teruggetrokken gedrag (zoals ASS), faalangst, druk en impulsief gedrag (zoals ADHD), zelfvertrouwen, weerbaarheid en pesten			X
Binnen het team is er specifieke kennis en vaardigheden aanwezig over sociaal-emotionele- en gedragsondersteuning, waaronder stil en teruggetrokken gedrag (zoals ASS), faalangst, druk en impulsief gedrag (zoals ADHD), zelfvertrouwen, weerbaarheid en pesten			X

De school heeft protocollen en procedures voor medische handelingen bij:	JA	NEE
Ziek worden op school	X	
Ongevallen	X	
Medicijnverstrekking op verzoek	X	
Medicijntoediening op verzoek	X	
Het uitvoeren van medische handelingen op verzoek	X	
Calamiteiten	X	

Conclusie huidige situatie sociale veiligheid

Op SBO Het Zilverlicht heeft een groot deel van de leerlingen een ondersteuningsbehoefte op het gebied van (sociaal) gedrag. We merken hierin een verzwaring. Basisscholen binnen het SWV lopen tegen grenzen aan in hun ondersteuning aan deze leerlingen en bij handelingsverlegenheid is het SBO doorgaans een geschikte plek (in sommige gevallen ook vanuit IDRIS crisisopvang).

Onze school wordt gekenmerkt door een goed pedagogisch klimaat. We bieden veiligheid en ondersteuning, ruimte voor leren en ontwikkeling, regels en grenzen. In de groepen op onze school leidt dit enkel incidenteel tot conflictsituaties of grensoverschrijdend gedrag.

Binnen het team is ruim voldoende kennis en ervaring met betrekking tot gedrag en sociale veiligheid. Er is expertise vanuit de ervaring en vanuit specialisatie. Met het oog op de toekomst en de veranderingen in de populatie leerlingen willen we als team investeren in het veilig werken met kind en jeugd en de de-escalerende (gespreks)technieken.

Vanuit de wettelijke kaders zijn de verplichte protocollen en procedures voorhanden in de school en wordt bij incidenten een incidentenregistratie ingevuld en geëvalueerd.

Er is een werkgroep opgenomen in het taakbeleid die zich bezig houdt met de doorgaande lijnen aangaande gedrag, regels, routines en structuur in de school. Ook is er een werkgroep die zich richt op de (sociale) veiligheid binnen de school en pestgedrag. We streven ernaar om de huidige wettelijk verplichte eisen m.b.t. het vernieuwde anti pest protocol dit schooljaar nog te realiseren. Ook het veiligheidsplan moet dan op orde zijn.

Jaarlijks worden er tevredenheidsspeilingen ingevuld door team en leerlingen. Ook ouders, studenten, inspectie en externen krijgen de gelegenheid om feedback te geven. Dit wordt binnen ParnasSys zichtbaar in kwaliteitssysteem Integraal.

Met het oog op een veilige schoolomgeving voor kinderen, personeel en bezoekers zijn er ruim voldoende BHV-ers en EHBO-ers.

Onze ambities en wijzen waarop wij dit willen realiseren:

Concrete Doelstelling	Plan van aanpak	Evaluatie(planning)
Wet BIG updaten.	Elk jaar bij de infoavond en tussentijds bij aanmelding moeten ouders de gegevens controleren en waar nodig actualiseren. Ondertekening is verplicht. Mocht het zijn dat er medische handelingen o.i.d. aan de orde zijn, wordt dit door de IB-ers i.o.m. de leerkracht en ouders in gang gezet en bewaakt.	Tussentijds met betrokkenen. Leerkrachten controleren of alle stukken goed zijn ingevuld.
Veiligheidsplan (bestaat uit o.a.: anti pestprotocol, wet B.I.G., ontruimingsplan, schorsing en verwijdering etc. opstellen.	De werkgroep SEO zorgt voor het opstellen van het veiligheidsplan conform wettelijke eisen en Leerrijk! beleid.	Tussentijds in de werkgroep en met het team tijdens teamvergaderingen. Bij de conferentiedag in juni 2015 wordt het definitieve stuk vastgesteld en gepresenteerd.
Trends en analyses maken binnen Integraal.	De leerlingtevredenheidsspeiling, de oudertevredenheidsspeiling, de personeelsvragenlijst en de lijst voor de inspectie worden in ParnasSys ingevuld. Op basis van scholing van IB en directie door Hans van Rijn wordt er geschoold in het analyseren van de data en het terugkoppelen hiervan in het team. N.a.v. deze scholing wordt in teamverband gekeken naar de opbrengsten en de reflectieve dialoog gevoerd.	Volgens Leerrijk! planning en tijdens studiemomenten in de tweede helft van schooljaar 2014-2015.
Scholing 'Veilig werken met kind en jeugd' bij Reinier van Arkel groep/ Herlaarhof.	Een collega wordt geschoold tot trainer en gaat in samenwerking met trainers vanuit Herlaarhof de cursus verzorgen 'Veilig werken met kind en jeugd' voor het team.	Januari en februari 2015.
ZIEN invullen en terugkoppelen in de groepsbesprekingen.	Tweemaal per jaar wordt ZIEN ingevuld door leerkrachten en leerlingen. De opbrengsten hiervan worden geanalyseerd door	December 2014 en mei/ juni 2015.

	leerkrachten en IB-ers en in de groepsbespreking besproken. In iedere groep wordt op basis van de gegevens vanuit ZIEN een groepshandelingsplan SEO opgesteld en uitgevoerd.	
Integreren van leerlijnen leren en sociaal gedrag.	Een werkgroep is hiermee belast teneinde te komen tot handelingsadviezen voor in de klassen.	Schooljaar 2014-2015.

Hoofdstuk 3 Extra ondersteuning

5. Leer- en ontwikkelingsondersteuning

Arrangement	"De school hanteert een aanpak voor leerlingen die zeer veel behoefte hebben aan duidelijkheid en structuur."
Aanwezige expertise	Groot deel van het team heeft de masteropleiding SEN afgerond. Ongeveer de helft van het team heeft een training 'autisme in de klas' gevolgd. Daarnaast zijn er twee GZ-psychologen en een orthopedagoog werkzaam op SBO Het Zilverlicht met expertise op het gebied van autisme en een schoolmaatschappelijk werker.
Beschikbare aandacht en tijd	De gemiddelde groepsgrootte is 15, met over het algemeen ondersteuning van een stagiaire. Hierdoor heeft de leerkracht meer mogelijkheden om tegemoet te komen aan de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen.
Protocollen, aanpak en methodieken en materialen	De werkgroep SEO heeft een protocol opgesteld waarin de regels en routines beschreven staan, zodat deze in elke groep hetzelfde zijn. Daarnaast zijn de klaslokalen op eenzelfde manier ingericht (prullenbak whiteboard, prikbord op dezelfde plek in de klas) om te zorgen voor duidelijkheid en structuur. Tevens wordt in elke groep met dezelfde pictogrammen gewerkt en is er dezelfde structuur om het zelfstandig werken te bevorderen.
Samenwerking met partners	Ambulant begeleiders vanuit Kracht van speciaal (voorheen CI 3 en 4) en de Spreekhoorn (CI 2).
Mogelijkheden schoolgebouw	Bij de inrichting van de nieuwe school is rekening gehouden met de behoefte aan duidelijkheid en structuur van de leerlingen van SBO Het Zilverlicht. De vernieuwbouw heeft dan ook mede in het teken gestaan van zogenaamde functionele aanpassingen. Hierdoor konden o.a. alle borden, computers, prullenbakken en de klok op dezelfde plek in de klas gehangen worden.

Arrangement	"We bieden de leerlingen een beredeneerd aanbod op basis van het ontwikkelingsperspectief. "
Aanwezige expertise	Groot deel van het team heeft de masteropleiding SEN afgerond. Daarnaast zijn er twee GZ-psychologen en een orthopedagoog werkzaam op SBO Het Zilverlicht met expertise op het gebied van diverse ontwikkelingsproblematieken en handelingsgericht werken.
Beschikbare aandacht en tijd	De gemiddelde groepsgrootte is 15, met over het algemeen ondersteuning van een stagiaire. Hierdoor heeft de leerkracht meer mogelijkheden om tegemoet te komen aan verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen.
Protocollen, aanpak en methodieken en materialen	Ontwikkelingsperspectief voor elke leerling, dat twee maal per jaar besproken wordt met leerkracht en intern begeleider. In deze bespreking wordt de ondersteuningsbehoefte van de leerling in kaart gebracht per vakgebied en worden afspraken gemaakt om hieraan tegemoet te komen.
Samenwerking met partners	Ambulant begeleiders vanuit Kracht van Speciaal (voorheen cluster 3 en 4) en de Spreekhoorn (cluster 2). Ook diverse (jeugd)zorg

	instanties vanuit de gemeenten.
Mogelijkheden schoolgebouw	In het nieuwe schoolgebouw is er rekening mee gehouden, dat sommige leerlingen extra ondersteuning nodig hebben in een klein groepje. Er zijn daarom drie bijschakelruimtes toegevoegd en er zijn extra werkplekken gerealiseerd.

6. Fysiek medische ondersteuning

Arrangement	"We hebben ervaring met leerlingen met diabetes. "
Aanwezige expertise	Een van de leerkrachten is diabeet en speelt hierin een adviserende rol. In het zorgteam zit een schoolarts die kan adviseren. Vanuit de thuiszorg van Thebe is ondersteuning. Er zijn 2 ASVZ gecertificeerde werknemers op school aanwezig.
Beschikbare aandacht en tijd	Tijdens afgesproken momenten is er indien nodig ondersteuning.
Protocollen, aanpak en methodieken en materialen	We hanteren Leerrijk! protocol bij medisch handelen en trekken samen ouders en zorgpartners.
Samenwerking met partners	Ouders en wijkverpleegkundigen vanuit Thebe, schoolarts, schoolverpleegkundige.
Mogelijkheden schoolgebouw	In MiVa.

Arrangement	"We hebben ervaring met medicijnverstrekking in de groepen."
Aanwezige expertise	Leerkrachten zijn op de hoogte van geldende afspraken en hebben een daartoe bestemde opbergplek in de groep.
Beschikbare aandacht en tijd	Een vast tijdstip gedurende de schooldag vastgelegd in het dagelijkse programma in samenspraak met ouders.
Protocollen, aanpak en methodieken en materialen	We hanteren het beleid geldend binnen Leerrijk! en B.I.G..
Samenwerking met partners	Samenwerking met ouders is in deze noodzakelijk i.v.m. aansprakelijkheid en zorgvuldig handelen. Ook is geregeld overleg nodig met medische zorgpartners indien betrokken bij de leerlingen.
Mogelijkheden schoolgebouw	Afgesloten plek in de groep voor de medicijnen in hun originele verpakking. Een MiVa toilet met ruimte voor medicijntoediening.

7. Sociaal-emotioneel en gedragsondersteuning

Arrangement	"De school biedt in samenwerking met MEE trainingen ter bevordering van de sociaal-emotionele ontwikkeling."
Aanwezige expertise	Op SBO Het Zilverlicht is een gedragsspecialist werkzaam.
Beschikbare aandacht en tijd	Per training vindt er een voor- en nagesprek plaats met ouders. Elke training duurt circa 8 weken. Op basis van de mogelijkheden van MEE worden er meerdere, verschillende trainingen per jaar gegeven.
Protocollen, aanpak en methodieken en materialen	MEE levert de inhoud aan van de trainingen. De gedragsspecialist vanuit SBO Het Zilverlicht heeft een ondersteunende functie en draagt zorg voor de terugkoppeling naar de klas. Op school wordt gewerkt met de methode Leefstijl in alle groepen. Daarnaast zijn er schoolbreed vier gedragsregels. Elke maand staat er 1 regel centraal binnen de hele school.
Samenwerking met partners	Samenwerking met MEE en ouders.
Mogelijkheden schoolgebouw	In het schoolgebouw is er rekening mee gehouden, dat er gewerkt kan worden met kleine groepjes leerlingen.

Arrangement	"De school biedt individuele en groepsbegeleiding aan leerlingen met sociaal-emotionele problematiek in de vorm van psychomotorische therapie."
Aanwezige expertise	De vakleerkracht gymnastiek is tevens psychomotorisch therapeut.
Beschikbare aandacht en tijd	De vakdocent gymnastiek heeft twee maal per week een half uur de mogelijkheid om te werken met kleine groepjes leerlingen (3 a 4 leerlingen) ter verbetering van de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Protocollen, aanpak en methodieken en materialen	Op school wordt gewerkt met de methode Leefstijl in alle groepen. Daarnaast zijn er schoolbreed vier gedragsregels. Elke maand staat er 1 regel centraal binnen de hele school.
Samenwerking met partners	Frank Thijssen en Cees Koevoets.
Mogelijkheden schoolgebouw	In het schoolgebouw is er rekening mee gehouden, dat er gewerkt kan worden met kleine groepjes leerlingen en is er een gymzaal en een speelzaal aanwezig.

8. Ondersteuning in de thuissituatie

Arrangement	"De school kan inventariseren welke ondersteuning in de thuissituatie wenselijk is en ouders naar de juiste hulpverleningsinstantie doorverwijzen."
Aanwezige expertise	Op SBO Het Zilverlicht is een schoolmaatschappelijk werkster werkzaam. Het team heeft een scholing gevoerd in de Meldcode.
Beschikbare aandacht en tijd	De uren van de schoolmaatschappelijk werkster zijn in het schooljaar 2014-2015 uitgebreid naar 16 uur, om beter tegemoet te kunnen komen aan de vragen en problemen in de thuissituatie. De schoolmaatschappelijk werkster gaat op huisbezoek bij gezinnen waar zorgen of twijfels over zijn en is onderdeel van het zorgteam, dat maandelijks bij elkaar komt.
Protocollen, aanpak en methodieken en materialen	Ieder personeelslid van SBO Het Zilverlicht kan zorgen over de thuissituatie signaleren. Deze signalen worden via de intern begeleider aan de schoolmaatschappelijk werkster overgedragen. Schoolmaatschappelijk werkster zal informatie verzamelen voor de beeldvorming d.m.v. huisbezoek, gesprek met leerkracht of betrokken hulpverlening. Daaruit volgen eventuele acties zoals verwijzing naar hulpverleningsinstanties, geven van voorlichting of coördineren van bestaande zorg. Bij ernstige of complexe zorgen wordt de situatie eerst in het zorgteam ingebracht of wordt advies gevraagd aan deskundigen. Dit kan direct besproken worden met de schoolmaatschappelijk werkster, maar wordt altijd met de leerkracht en de intern begeleider gecommuniceerd. Er wordt pas actie ondernomen indien de zorgen met de leerkracht en intern begeleider besproken zijn. Indien nodig wordt de zorg eerst in het zorgteam besproken.
Samenwerking met partners	De schoolmaatschappelijk werkster heeft nauw contact met Idris, Juvans, MEE, Kompaan en de Bocht, GGD, Bureau Jeugdzorg en Prisma. Er zal door de transitie binnen de jeugdzorg een verandering komen in de samenwerking. De gemeente zal hier een grote rol in gaan spelen als samenwerkingspartner. Dat is nu nog niet het geval en moet nog vorm krijgen.
Mogelijkheden schoolgebouw	N.v.t.

Arrangement	"De school kan voor een leerling een traject inzetten uitgevoerd door Kompaan en de Bocht. Voorwaarde is dat er sprake is van ernstige problematiek thuis en/of op school die niet op te lossen is met een lichtere ondersteuning vanuit bijv. Juvans of een training."
Aanwezige expertise	Orthopedagoog, thuisbegeleidster en pedagogisch medewerker van Kompaan & Bocht.
Beschikbare aandacht en tijd	Beschikbare tijd wordt tot op bepaalde hoogte aangepast aan de vraag die er ligt. In de meeste gevallen thuis 1 a 2 uur per week en op school enkele uren of een dagdeel per week.
Protocollen, aanpak en methodieken en materialen	Er wordt gestart met gesprekken thuis en observaties in de klas. Daarna volgt een adviesgesprek met alle betrokkenen en wordt een plan van aanpak afgesproken waarin beschreven op welke plaats er

	door wie aan welke doelen gewerkt gaat worden. Elke drie maanden evaluatie van de doelen met alle betrokkenen.
Samenwerking met partners	Kompaan en de Bocht, Bureau Jeugdzorg.
Mogelijkheden schoolgebouw	N.v.t.

Hoofdstuk 4 Grenzen en eindconclusie

Wanneer onze school niet (langer) kan voorzien in de ondersteuningsbehoefte van een leerling (ook niet met eventuele extra ondersteuning), blijft de zorgplicht wel van kracht. Onze school en het bestuur dienen zich dan in te spannen om een passende plaats voor de leerling te vinden.

Met andere woorden: 'Als een school een bepaald arrangement niet zelf in huis heeft, moet het bestuur van die school in samenwerking met besturen die dit arrangement wel kunnen aanbieden zorgen dat de leerling dat onderwijsarrangement aangeboden krijgt, met een gemotiveerde doorverwijzing'.

9. Grenzen

Hieronder geven wij aan waar de grenzen liggen van de ondersteuningsmogelijkheden van onze school.

Onze grenzen

Omgevingsfactoren:

Onze school is een streekschool. Door veranderende regelgeving is het vervoer van en naar school een taak van ouders wat in een aantal gevallen problemen geeft, het vanzelfsprekend vervoer van taxi en busje is helaas niet meer aan de orde. Dit zou in de toekomst reden kunnen zijn waarop ouders hun kind niet zouden aanmelden bij onze school.

Het schoolgebouw is in 2014 vernieuwd en aangepast, het is een ruim gebouw met voldoende onderwijskundige mogelijkheden. Het gebouw is onvoldoende toegerust voor blinden/ slechtzienden, doven/ slechthorenden. Voorzieningen hiervoor zouden, indien nodig, kunnen worden aangebracht (b.v. ringleiding).

We ervaren handelingsverlegenheid op het moment dat ouders niet meer in staat zijn om hun kind naar school te brengen. In de praktijk maken we mee dat leerlingen niet naar school willen en dat het de leerling wordt die bepaalt of hij/ zij naar school gaat of niet. Hierbij maken we de kanttekening dat als deze groep leerlingen eenmaal op school is, er op een lesdag meerdere succeservaringen zijn.

We onderhouden hierbij nauwe contacten met ouders, leerplichtambtenaar en overige (medische) partners, maar moeten constateren dat we in deze gevallen onvoldoende grip hebben op de situatie en schoolgang. We zien hierbij een cruciale rol van de ouders/ verzorgers van de leerlingen. Als zij niet in staat zijn/ bij machte dan is er de sterke behoefte aan hulp van externe (iemand die de leerling ophaalt en naar school brengt?).

Leerling factoren:

We ervaren grenzen ten aanzien van:

- Gedrag en op het vlak van het onderwijskundig gebied (doorgaand beredeneerd aanbod voor alle ZML leerlingen);
- Complexe of meervoudige problematiek, grenzen m.b.t. de veiligheid van de leerling zelf. Hierbij speelt ook de schoolgang een rol;;
- We lopen tegen grenzen aan als ouders niet in staat blijken om hun kind op school te krijgen.

Gedrag:

Er ontstaat een trend van toename van grensoverschrijdend gedrag bij leerlingen. Te denken valt aan agressief gedrag en oppositioneel gedrag in woord en daad. Thuissituatie en opvoedkundige problemen zijn hier doorgaans debet aan. De rol van SMW vanuit school wordt steeds intensiever. Handelingsverlegenheid t.a.v. agressief en grensoverschrijdend gedrag is aan de orde. Om hier adequaat op te kunnen reageren en de veiligheid van eenieder te waarborgen, wordt er geïnvesteerd in scholing m.b.t. het veilig werken met kind en jeugd. De directie van de school heeft er hierbij ook voor gekozen om een trainer in eigen dienst op te leiden.

In de praktijk blijkt het in sommige gevallen noodzakelijk om op zoek te gaan naar een meer passende setting voor leerlingen van onze school (bijvoorbeeld in geval van acute crisis, plaatsing op SO, etc.). Soms in de vorm van een time out voorziening, soms als langdurige, duurzame oplossing. Dit komt in beeld als de veiligheid in het gedrang komt of als we niet kunnen voldoen aan de ondersteuning/ onderwijsbehoeften van het kind.

Onderwijs:

Te denken valt aan de leerlingen met een laag IQ (ZML leerlingen) en het onderwijsinhoudelijke aanbod dat hier mee samenhangt. Momenteel wordt hier in geïnvesteerd, maar dit is nog geen werkende praktijk. We ervaren problemen met de IQ range op onze school (deze varieert van 54 tot >100) wat in veel gevallen ook samengaat met andere belemmerende problematieken.

We merken een groei in het aantal doorverwijzingen vanuit Kentalis voorschoolse opvang. Deze leerlingen blijken meer taalondersteuning nodig te hebben dan wij in de dagelijkse werkende praktijk kunnen realiseren. Als we deze leerlingen in de kleuterbouw niet voldoende ondersteunen zal dit een nadelig effect hebben richting de verdere schoolloopbaan. Hulp vanuit CI 2 of expertise op het gebied van taalbeleving en woordenschatonderwijs is noodzakelijk.

Medisch:

We ervaren een groei van leerlingen met specifieke medische ondersteuningsbehoeften. Te denken valt aan zindelijkheidsproblematiek, diabetes, motorische beperkingen, medicatie etc. In de praktijk vraagt dit extra personele inzet die in de formatie niet voorhanden is. Om de verantwoording van dit alles te stroomlijnen worden jaarlijks de formulieren vanuit de Wet op Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet B.I.G.) door ouders ondertekend en bijgewerkt. Het niet tekenen van deze documenten kan inhouden dat de juiste zorg voor het kind niet geboden kan worden en SBO Het Zilverlicht niet de meest passende plek is.

Groepsfactoren:

Door tussentijdse instroom (inherent aan het SBO) en crisisplaatsing (vanuit IDRIS) wordt lesgevend personeel geconfronteerd met veel leerlingen in de groep. Dit kan negatieve effecten hebben op de groepssamenstelling en dynamiek. Een te grote groep vraagt onevenredig veel van de leerkracht gekeken naar afstemming en organisatie.

Leerkrachtfactoren:

De diversiteit aan leerlingen en hun ondersteuningsbehoeften in één groep vraagt veel van de expertise van leerkrachten. Werken in het SBO trekt een zware wissel op het personeel gezien de maatschappelijke vraagstukken, de intensiteit van de dagelijkse gang van zaken en kwetsbaarheid van de populatie ouders en kinderen.

Teamfactoren:

De laatste jaren is er een behoorlijke doorloop in het personeelsbestand. Hierdoor verdwijnt ook de nodige expertise uit de school. Door het geldende normkader binnen Leerrijk! is opvolging niet vanzelfsprekend.

Vooraf in de onderbouw is behoefte aan meer ondersteuning door onderwijsassistenten, zowel op didactisch als fysiek terrein. Het blijkt in de praktijk een fors probleem om invalkrachten te vinden bij afwezigheid.

Schoolfactoren:

Om de kans van slagen zo optimaal mogelijk te maken is het van belang dat de routing richting SBO tijdig wordt ingezet. Dit houdt in dat de aanleverende school/ instantie op de hoogte is van de aanmeldingsprocedure maar ook van de werkwijzen op SBO het Zilverlicht. Als deze overdracht niet zorgvuldig verloopt komt een goede start op het SBO onder druk te staan.

Door het normkader geldend binnen Leerrijk! is er een versobering van de inzet van administratieve ondersteuning en conciërge.

Ondersteuningsfactoren:

Een jaarlijks terugkerend begrotingstekort door een teveel aan formatie (lees: cijfermatig tekort. In werkelijkheid is het minimum van formatieve inzet bereikt).

De ondoorzichtigheid van de diverse hulpverlenende instanties (zorgpartners). De transitie van de jeugdzorg en overig te voeren gemeentelijk beleid (leerlingenvervoer, PGB, bekostiging testen, onderzoek en behandeling, inzet schoolarts en schoolverpleegkundige).

Met de start van de werkwijze met DBG en TAC verwachten we een vertragende werking in de routing richting SBO. Er is zeer veel administratie mee gemoeid. In onze contacten met ouders ervaren we voorgaande als belemmerende factoren.

De toeleiding richting het SBO van leerlingen zonder schoolse achtergrond neemt veel administratie en tijd in beslag voor de intern begeleiders, aangezien zij belast worden met deze toeleiding en niet de instelling van herkomst.

10. Eindconclusie

Hier wordt antwoord gegeven op de vraag:

Wat betekent dit profiel nu voor de mogelijkheden die de school ziet om nu en in de toekomst passend onderwijs te realiseren voor kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften?

Als school zijn we ervan overtuigd dat het SBO absoluut bestaansrecht heeft binnen het Passend Onderwijs. Het is een voorziening die tussen het SO en BAO een belangrijke rol speelt.

SBO Het Zilverlicht probeert kinderen die vastlopen binnen het BAO een passend onderwijsaanbod te geven. SBO Het Zilverlicht richt zich op uiteenlopende onderwijsbehoeften waarbij leerlingen van en met elkaar leren, sociaal met elkaar leren omgaan en met plezier naar school komen. Dit alles in een veilig pedagogisch klimaat. We zijn als SBO Het Zilverlicht een autonome, brede zorgschool die over de volle zorgbreedte onderwijs en kwaliteit wil bieden. We ambiëren geen specifieke specialisatie richting één bepaalde doelgroep, maar ambiëren wel samenwerking met SO partners van specifieke doelgroepen teneinde ons verder te bekwamen en gezamenlijk op te trekken.

Een belangrijke rol binnen de schoolorganisatie speelt de leerkracht die ondersteund wordt door een multidisciplinair team. De leerkracht als spil. De ouders worden steeds betrokken bij de ontwikkeling van hun kind. Zij zijn vaak ervaringsdeskundig. In de toekomst willen we ook de stem van de leerlingen binnen de mogelijkheden meenemen vanuit de gedachten rond partnership.

Om te komen tot kwaliteit is er voortdurende (team) scholing en staan we in nauw contact met (zorg) partners in de regio. Op die manier komen we tot kennisdeling en kunnen we voldoende anticiperen op regionale en landelijke ontwikkelingen. Aangezien we op die manier voeling houden met de omgeving zijn we in staat om de noodzakelijke interventies te plegen om onze leerlingen een passend aanbod te bieden.

Met het oog op kennisdeling en een zorgvuldige routing richting het SBO blijven we meedenken en eventueel deelnemen aan de mogelijkheid van een expertisecentrum. Hierbij maken we de kanttekening dat onze taak als onderwijsvoorziening onze kerntaak is. We zien het nut en de noodzaak in van een gezamenlijke visie t.a.v. het SBO binnen het SWV opgesteld met alle betrokkenen. We spelen hier graag een rol van betekenis in.

Gekeken naar de ontwikkelingen rondom de verbrede toelating (van SBO+ leerlingen) hebben we gemeend een soort advies te richten tot het SWV. Dit met als doel om de TAC te adviseren richting de toekenning van een TLV (arrangement) voor deze groep leerlingen. We hebben een splitsing gemaakt tussen schoolkenmerken (waarvan wij inschatten dat we deze in voldoende mate hebben omgezet in werkende praktijk) en leerling kenmerken.

Een aantal schoolkenmerken, overtuigingen en voorwaarden:

- Het moet een duurzame oplossing bieden;
- Kinderen moeten geen gevaar opleveren voor zichzelf of de omgeving;
- Kinderen moeten kunnen gedijen;
- Ouderparticipatie is van cruciaal belang om de transfer naar de gezinssituatie te maken;
- Er moet een bepaalde mate van leerbaarheid zijn die aansluit bij het potentieel van school en kind;
- De school moet voldoende ingericht zijn (ZML lijn nog niet volledig maar staat wel in de ambitie van de school om op te pikken in samenwerking met CL 3 ZML;
- Er moet voldoende voorspelbaar gedrag zijn, veiligheid in het pedagogisch klimaat;

- Afzondering is in principe niet aan de orde (geen time out, in principe in de klassensituatie oplossen vanuit de scholing klassenmanagement);
- Aanschaf bepaalde, specifieke materialen (OLP en meubilair);
- Voortdurende teamscholing met betrekking tot omgaan met gedrag, autisme, moeilijk lerende kinderen, taalspraakontwikkeling;
- Met het oog op de begeleiding van CL 2 leerlingen is logopedische ondersteuning noodzakelijk

Een aantal leerling kenmerken van LGF leerlingen op het SBO:

- behoefte aan structuur, regelmaat, voorspel gedrag;
- behoefte aan een positieve benadering en bekrachtiging van wenselijk gedrag;
- behoefte aan korte en duidelijke instructie;
- behoefte aan betekenisvolle omgeving;
- behoefte aan visuele ondersteuning;
- behoefte aan succeservaringen;
- behoefte aan een leerstofaanbod aansluitend bij de leerpotentie van de leerling (er moeten dus interventies kunnen worden gedaan op het gebied van lestijd, leerstofaanbod, oplossingsstrategie, werkhouding, visualisatie, etc.)
- behoefte aan een duidelijke sociale context in samenwerking. Hierbij moet ook de mogelijkheid worden geboden om van en met elkaar te leren (positieve groepsdynamiek)
- behoefte aan reflectie op eigen handelen (zichzelf kunnen herkennen in situaties, in kunnen leven);
- behoefte aan passende zelfstandigheid en taakaanpak door middel van instructie
- behoefte aan begeleiding door externen (tot de tijd dat we onszelf n voldoende mate hebben bekwaamd dit in `eigen beheer' te kunnen realiseren);
- behoefte aan onderwijs in een kleine setting;
- behoefte aan aangepaste toetsing in geval van ZML leerlingen en bijbehorende verslaglegging
- behoefte aan een positieve samenwerking tussen school en gezin (hier spelen ook (gemeentelijke) zorgpartners een rol).

Bijlage 1 Standaarden basisondersteuning

Handelings- en opbrengstgericht werken in de school

1. Leerlingen ontwikkelen zich in een veilige schoolomgeving.
2. De school voert een helder beleid op het gebied van leerlingenondersteuning.
3. De school werkt handelingsgericht.
4. De school werkt opbrengstgericht.
5. De school draagt leerlingen zorgvuldig over.

Preventieve ondersteuning in de groep

6. De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen.
7. Ouders (en leerlingen) zijn nauw betrokken bij de school en ondersteuning.
8. Leerkrachten stemmen het onderwijs af op verschillen in ontwikkeling tussen kinderen.

Lichte ondersteuning in de groep

9. De school beschikt over kennis en vaardigheden op het gebied van (lichte) onderwijsondersteuning.
10. Leerkrachten zijn in staat om lichte onderwijsondersteuning te bieden in de groep.
11. Voor een leerling die extra ondersteuning nodig heeft die de basisondersteuning overstijgt, stelt de school een ontwikkelingsperspectief op.

Speciale ondersteuning in samenwerking met externe partners

12. De school werkt samen met relevante partners in en om de school.
13. De school heeft een effectief ondersteuningsteam.

Bijlage 2 Bronnen

- Publicatie van de PO-raad: Werken met het schoolondersteuningsprofiel
- Handreiking steunpunt Passen Onderwijs: MR en schoolondersteuningsprofiel
- Ondersteuningsplan Passend Onderwijs van SWV PO 30-10 'Kracht door verbinding'
- Eigen Schoolplan
- Rapportage Seminarium voor Orthopedagogiek /nulmeting Fontys Fides
- Inspectierapport

Bijlage 3 Aanvragen arrangementen bij de TAC

Als de ondersteuningsvraag van een leerling de ondersteuningsmogelijkheden van de school overstijgt kan extra ondersteuning worden aangevraagd bij de Toelatings-en Advies Commissie (TAC) van het Samenwerkingsverband (SWV) PO 30-10.

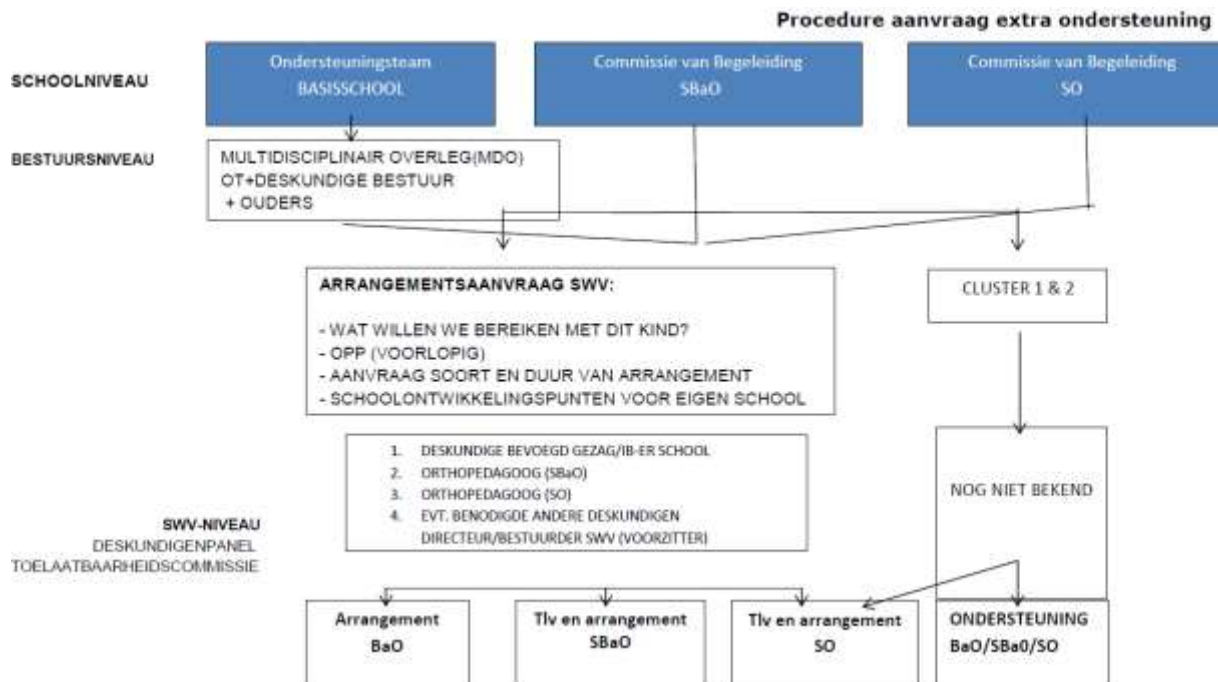
Extra ondersteuning wordt toegewezen op basis van een onderbouwde ondersteuningsbehoefte die is vastgelegd in een arrangementsaanvraag, altijd via een professionele dialoog tussen het ondersteuningsteam van onze school en de deskundige van het bevoegd gezag (DGB).

De toegewezen ondersteuning wordt georganiseerd in de vorm van planmatige en doelgerichte arrangementen die variëren in aard, intensiteit, inzet van tijd en middelen.

Het SWV hanteert 3 type arrangementen:

- specialistische begeleiding
- toelating School voor Speciaal Basisonderwijs (SBO)
- toelating School voor Speciaal Onderwijs (SO)

In onderstaand schema staat de procedure voor de aanvraag van extra ondersteuning.

Bijlage 4 Toeleidingsroutes

Er worden een drietal toeleidingsroutes onderscheiden:

1. leerlingen vanuit de voorschoolse voorzieningen worden door de ouders schriftelijk aangemeld bij een basisschool. Deze school heeft dan de zorgplicht en gaat na of deze leerling al dan niet een ondersteuningsbehoefte heeft;
2. leerlingen waarbij tijdens de voorschoolse periode al de nodige ondersteuning in bijvoorbeeld een Medisch Kinderdagverblijf noodzakelijk is. Voor deze leerlingen geldt dat nagegaan moet worden of ook in het onderwijs extra ondersteuning nodig is. Deze leerlingen kunnen via een toeleidingsroute bij de toelaatbaarheids- en adviescommissie worden aangemeld;
3. leerlingen bij wie tijdens de basisschoolperiode gesignaleerd wordt dat er extra ondersteuning gewenst is.

In onderstaand stappenplan wordt de procedure geschetst voor die leerlingen.

Stap 1. Schoolniveau

Iedere school in het samenwerkingsverband 30-10 beschikt over een Ondersteuningsteam. In dat team wordt de cyclus van het handelingsgericht werken door de interne begeleider samen met de leraren vormgegeven o.a. door middel van de groeps- en leerling besprekingen. In veel scholen participeert ook de schoolmaatschappelijk werker aan dat overleg en eventueel andere disciplines. Het accent in de bespreking ligt op het vaststellen van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en worden afspraken gemaakt over de inzet van extra en aanvullende activiteiten door de school vallend binnen de basisondersteuning. Het ondersteuningsteam stelt ook vast voor welke leerlingen geldt dat zij, ondanks alle ondersteuning door de school, de basisondersteuning dreigen te overstijgen en waarbij de continuïteit van de schoolloopbaan in het geding komt.

Stap 2. Bestuursniveau

In deze stap wordt op bestuursniveau nagegaan of de school alles heeft gedaan om het kind te ondersteunen. Deze stap is een tussenschakel tussen het ondersteuningsteam van de school en de toelaatbaarheids- en adviescommissie van het samenwerkingsverband 30-10.

Het bestuur wordt in deze vertegenwoordigd door een deskundige (orthopedagoog, onderwijskundige of bovenscholisch intern begeleider) die een professionele dialoog voert met de leden van het ondersteuningsteam van de school over de ondersteuningsvraag van de leerling. Deze professionele dialoog versterkt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de schoolloopbaan van de leerling en het bestuur houdt hierdoor zicht op de leerlingstromen naar de toelaatbaarheids- en adviescommissie. Ook krijgen betrokkenen informatie over de kwaliteit van de eigen basisondersteuning en de mogelijkheden om de basisondersteuning te versterken. In een aantal gevallen is het wellicht mogelijk dat er reeds ondersteuningsmaatregelen ingezet kunnen worden voor de leerling.

Stap 3. Aanvraag

De school heeft voor de leerling die besproken is in het Ondersteuningsteam en op bestuursniveau een voorlopig ontwikkelingsperspectief opgesteld. Dit perspectief wordt samen met het aanvraagformulier opgestuurd naar de toelaatbaarheids- en adviescommissie. De intern begeleider van de school is verantwoordelijk voor beide documenten.

In het aanvraagformulier staat verwoord wat de professionals willen bereiken met het kind. Tevens wordt aangegeven hoe de extra ondersteuning ingericht zou moeten worden en voor welke periode.

Stap 4. Samenstelling Toelaatbaarheids- en adviescommissie

De samenstelling van de Toelaatbaarheids- en adviescommissie is conform de Algemene Maatregel van Bestuur : 'In dit besluit is bepaald dat voor de toelating tot het speciaal basisonderwijs en voor toelating tot het (voortgezet) speciaal onderwijs het samenwerkingsverband zich moet laten adviseren door een orthopedagoog en door een tweede deskundige, afhankelijk van de ondersteuningsvraag van de leerling (zoals blijkt uit de gegevens van de ouders of de school), door een kinder- of jeugdpsycholoog, een pedagoog, een maatschappelijk werker, een arts of een kinderpsychiater. Door het opleggen van deze verplichting is geborgd dat het samenwerkingsverband relevante deskundigheid betreft bij de beslissing over het wel of niet verwijzen van leerlingen naar speciale voorzieningen in het samenwerkingsverband.'

De aanvraag wordt op inhoud beoordeeld door de toelaatbaarheids- en adviescommissie, bestaande uit tenminste een orthopedagoog uit het speciaal basisonderwijs en een orthopedagoog uit het speciaal onderwijs. Het voorzitterschap wordt uitgevoerd door een functionaris van het samenwerkingsverband 30-10. Indien gewenst wordt andere expertise, afhankelijk van de vraagstelling, ingezet. Samen beoordelen zij of de aanvraag voor extra ondersteuning gegrond is en formuleren een advies, kennen een arrangement toe en indien nodig geven zij een toelaatbaarheidsverklaring af. De deskundige van het aanvragende schoolbestuur en de intern begeleider zijn beiden bij de behandeling van de aanvraag aanwezig. Het is mogelijk dat ook de leraar van de leerling deelneemt aan de bespreking.

Relatie met ouders

Uiteraard zijn de ouders door de school volledig op de hoogte van de aanmelding bij de toelaatbaarheids- en adviescommissie. Het is wenselijk dat ouders de bespreking bijwonen over hun kind. Het is van groot belang dat de toelaatbaarheids- en adviescommissie open en transparant te werk gaat.

Verwacht wordt dat de school met de ouders een op overeenstemming gericht overleg voert over de inzet van de middelen. De wet passend onderwijs verplicht de school om voor leerlingen die gebruik maken van middelen uit de extra ondersteuning een ontwikkelingsperspectief samen te stellen.

Bijlage 5 Procedure via de Deskundigen Bevoegd Gezag

FASE 1	Wie?	Documenten	Ouders
Schoolniveau Vorbereiding arrangements- aanvraag	Onder- steunings- team Ouders	Invullen op schoolniveau: <ul style="list-style-type: none"> • <u>Doc. 1B</u>: Startdocument OPP • <u>Doc. 2</u>: Arrangementsaanvraag (eerste aanzet zo SMART mogelijk) 	Aanvraag bespreken volgens OOGO <ol style="list-style-type: none"> 1. ouders tekenen voor gezien (na bespreking met DBG) vraag 5: standpunt + betrokkenheid beschrijven 2. geven schriftelijke toestemming voor: <ul style="list-style-type: none"> • bespreking met DBG + TAC • ter beschikking stellen aan TAC én schriftelijke toestemming aan TAC voor het aanvragen van aanvullende gegevens
		<p><i>Uitgangspunt:</i> <i>Alle IB-ers van de scholen zijn in staat of weten ondersteuning te vinden om gevraagde documenten volgens de eisen van de TAC in te vullen.</i></p>	<p>Indien geen toestemming wordt gegeven:</p> <pre> ↓ Bespreking DBG ↙ ↘ alsnog bestuur akkoord </pre>

FASE 2	Wie?	Documenten	Ouders
Bovenschools niveau Professionele dialogo	Onder- steunings- team Ouders DBG	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Doc. 1B</u> (startdocument ontw. persp.) en 2 (arrangementsaanvraag) worden vanuit school aangeleverd Toevoeging <u>Doc. 3</u>: verklaring DBG volgens vast format <p>Ter bespreking:</p> <ul style="list-style-type: none"> • startdocument • arrangement • OPP <ol style="list-style-type: none"> 2. Dossier nog niet ontvankelijk <p>Opties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanvullend onderzoek • adviezen rond basisondersteuning • ondersteuning vanuit bestuur • ondersteuning vanuit andere scholen <ol style="list-style-type: none"> 3. Helpdesk-functie m.b.t. de ingediende dossiers 	<p>Ouders worden uitgenodigd om aanwezig te zijn bij het professionele overleg en als volwaardig partner gezien</p> <p>Na dialoog: aanpassingen ouders tekenen</p> <p>DBG controleert eindversie <u>Doc. 3</u> wordt toegevoegd: status definitief toezending TAC</p>

FASE 2	Wie?	Activiteiten DBG
Kwaliteit	Besturen DBG Scholen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bestuursniveau <ul style="list-style-type: none"> • vertegenwoordigen bestuur in SWV/netwerken • zicht op kengetallen, leerlingenstromen, deelname en verwijzingspercentages, niveau scholen v.w.b. basisondersteuning • advies v.w.b. verbetering • evaluaties 2. Bijdrage leveren aan kwaliteitsverhoging op gebied van basisondersteuning

FASE 3	Wie?	Documenten	Ouders
SWV niveau TAC Besluit- vorming	TAC IB-er DBG (eis SWV) ouders (beperkt)	<p>Documenten: 1B, 2 en 3</p> <p>Beschikking wel of niet afgegeven</p> <p>Zo ja? ↓ binnen 6 weken definitief OPP (wettelijk verplicht)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • worden schriftelijk op de hoogte gesteld van de besluitvorming • op schoolniveau: jaarlijks overleg met ouders over het OPP • Vanaf 1 aug. 2015: instemming ouders over het handelingsgedeelte (motie <u>Ypma</u>)